

اقتصاد مقاومتی حضرت فاطمه زهرا (س)

سمیه آهنگر مشهدسرا^۱

چکیده

مطلب باهدف شیوه مدیریتی خانم فاطمه زهرا (س) بر اقتصاد مقاومتی خانواده تنظیم و در آن تلاش گردیده تا به این سوال پاسخ داده شود نقش زن در اقتصاد مقاومتی با توجه به سیره حضرت فاطمه زهرا (س) در جامعه کنونی ما و توجه به اخلاص، امید به فضل و رحمت خدا در انفاق حضرت و نقش برکت و تاثیرش در تربیت. همچنان با کار و تلاش آن بزرگوار در خانواده. تحقیق از نوع تحقیقات توصیفی است که روش بکار رفته در این مطالعه اسنادی بوده است. داده‌ها متناسب با اهداف و سوالات تحقیق با استفاده از فیش گذاری جمع آوری و در تحلیل داده‌ها از روش تحلیلی استفاده شده است.

از مهمترین نتایج این مطالعه می توان توجه به بیانات مقام معظم رهبری در باب اقتصاد مقاومتی و اقتصاد حضرت فاطمه زهرا (س) در صدر اسلام و تلاش در حفظ قدرت مسلمانان اقدام داشتند همراه با تربیت فرزندان مقاوم والگوی که در تاریخ می درخشند. بیان شد.

کلید واژه

اقتصاد، مقاومت، حضرت زهرا (س)

^۱ - سمیه آهنگر مشهدسرا، اقتصاد مقاومتی حضرت فاطمه زهرا (س)، حوزه علمیه خواهران صدیقه فاطمه، استاد گرزین، سال ۱۳۹۸.

اهمیت و ضرورت تحقیق اهداف و سوالات تحقیق ، مفهوم شناسی ، نگاه به اقتصاد خانواده به عنوان یک نگرش نظام توحیدی ، درنگاه توحیدی کثرت جای برکت و برکت جای کثرت و در بحث اقتصادی که با داشتن این باور که روزی رسان خداست و روزی دست اوست بحث مدیریتی خانم فاطمه زهرا (س) با بخشش اموال و انفاق به عنوان یک زن که در اقتصاد مقاومتی در جامعه و زمان خودشان نقش موثری داشته است.

تربیت فرزندان در خانواده با طرز نگرش اقتصاد مقاومتی و الگوبرداری زنان جامعه امروز از دخت نبی مکرم اسلام در بحث مدیریتی (در منزل) با داشتن رویکرد اقتصادی با نگرش از ایشان در بحث اقتصاد مقاومتی کاری نیست که تنها با مسئولین جامعه تحقق پیدا کند بلکه از اجتماع کوچکتری که همان خانواده است شروع می شود و نقش بارز آن را زن ایفا می کند بعنوان مثال تعمیر بجای تعویض در خانه از پیش پا افتاده ترین وسیله تا چیزهای ضروری زندگی .

کلام امیرالمومنین علی(ع)

الْمَرْأَةُ رَيْحَانَةٌ لَيْسَتْ بِقَهْرْمَانَةٍ : زن گل بهاری است ، نه دربند دغدغه های اجرایی.

واژه قهرمان در زمان عربی هیچ نسبتی با "پهلوان" و قهرمان در زبان فارسی ندارد بلکه به معنی "خزانه دار" همان خرج کننده خانه و "مُدَبِّرُهُ أُمُورِ الْبَيْتِ" است.

وظیفه مادری و همسری زن که بر محور احساس پاک و عاطفه پر شور او می گردد نباید دستخوش دغدغه های اداری و اقتصادی و اجرایی شود . زنی که بیشتر ذهن و توان خود را به این امور مشغول دارد طبیعی است که از آن روح لطیف همانند گل بهاری ، دلپذیر و جانبخش است ، دورمی شود .

قَهْرْمَانَةٌ: تدبیرگر منزل و نقش کلیدی خانه در دست زن است.

در هیچ کتاب لغتی قهرمان به معنای پهلوان و زورمند و مانند آن ها نیامده است^۱.

اقتصاد مقاومتی زن تنها در خانه می تواند بر جامعه و یک ملت اثر گذار باشد با پیروی از حضرت فاطمه زهرا (س) که به عنوان الگوی تمام معنا در تمامی شئون زندگی نقش خود را ایفا کردند. ولایت پذیری فاطمه زهرا (س) از آقای امیرالمومنین (ع) ، اقتصاد مقاومتی زن در منزل که نشأت از ولایت پذیری او در تمامی زمینه های زندگی می باشد در اینجا اشاره به شعب ابی طالب می کنیم که از مادر بزرگشان حضرت خدیجه آموختن اقتصادمقاومتی در آن دوران.

اقتصاد مقاومتی

در ادبیات اقتصادمتعارف هم تحت عنوانی کم و بیش مشابه مطرح شده، نظریه ای ست که مقام معظم رهبری آن را مطرح کرده اند.

^۱ - سید ابوالقاسم حسینی (ژرفا) ، شیوه شیوای ، ص ۳۱ ، نشر: هاجر ، چاپ ۸ بهار ۱۳۹۶.

سال ۸۶ اقتصاد ایران در سطح بین الملل، تقریباً در بهترین وضعیت خود به سر می برد^۱.

خودلفظ اقتصاد مقاومتی را مقام معظم رهبری اولین بار در سال ۸۹ استفاده کردند و در جمع کارآفرینان تاکید کردند که "ما باید یک اولگوی اقتصاد مقاومتی را اجرا کنیم". البته این صرفاً در حوزه اقتصاد نیست و در همه حوزه های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی مرتبت خواهد بود.

جهاد اقتصادی همان اقتصاد مقاومتی است که در واقع همان مکتب اقتصادی اسلام است و اهداف تفضیلی آن، برای انقلاب اسلامی سه هدف اصلی اقتصادی مطرح می شود. ۱. استقلال اقتصادی ۲. رفاه عمومی ۳. پیشرفت^۲.

جهاد اقتصادی

به معنای تلاش و کوشش است. بنابراین سعی و تلاش باید اول در راه خدا و برای ارزش های والای اسلامی باشد. و در مقابل دشمن برای خنثی کردن اقدامات او انجام شود. رهبر معظم انقلاب اقتصادی مقاومتی را راهکار مقابله با جنگ اقتصادی می داند. الگوی اقتصادی بومی و علمی برآمد از فرهنگ انقلابی و اسلامی که همان اقتصاد مقاومتی است پیروی کند. بر همه مشکلات اقتصادی فائق می آید و دشمن را که با تحمیل یک جنگ اقتصادی تمام عیار در برابر این ملت بزرگ صف آرایی کرده، به شکست و عقب نشینی و می دارد. جهاد اقتصادی همواره در مقاطعی از تاریخ که مردم و علما مدافع حریم اقتصادی کشور بودن مورد توجه بوده است. به گونه ای که حتی در فتاوا یا اعلامیه های مراجع و علمای دوره مشروطه که نهضت حمایت از تولید ملی و تحریم کالاهای خارجی، ظهور و بروز داشت به این مهم اشاره شده است. به عنوان نمونه در فتوای دو تن از مراجع آن زمان، استفاده از کالاهای داخلی و تحریم کالاهای بیگانگان و استعمارگران با تعبیر "جهاد اقتصادی که به منزله ی جهاد و شهادت در رکاب امام زمان ارواحنا فداه است"، عنوان شده است. انقلاب اسلامی به دنبال اهداف پیامبران

^۱ - دکتر حجت الله عبدالملکی، اقتصاد مقاومتی در آمدی بر مبانی، و سیاست هورنامه عمل، ص ۳۶. بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع). سال ۱۳۹۳.

^۲ - همان ص ۳۸، ۳۹.

الهی به خصوص پیامبر خاتم(ص) است، دشمنانی دارد. دشمن برای انحراف؛ تضعیف و سرنگونی انقلاب از ابزار اقتصادی استفاده می‌کند.^۱

تولید ملی و موضوع فرهنگی

رهبر انقلاب یکی از مشکلات اصلی پیش روی تولید را مشکلات فرهنگی می‌داند که عمده‌تاً میراث دوره نفوذ استعمار گران است. یکی از آفات فعلی اجتماعی ما که ریشه آن میراث دوران طاغوت و دوران ظالمانی گذشته است، همین است که افراد دلبسته‌ی به تولید بیگانه باشند. یک وقت تولید داخلی نداشتیم؛ یک وقت تولید داخلی، تولید غیرقابل مصرفی بود؛ امروزه اینجوری نیست امروز تولیدات داخلی تولیدات مرغوب و مطلوب است. یک عده خوششان می‌آید که بگویند فلان نشان خارجی روی لباس شان هست یا روی وسیله خوراک ایشان هست؛ این یک بیماری است؛ این بیماری را باید علاج کرد. اما امروزه کارگر صنعتگر جمهوری اسلامی ایران کار را عبادت می‌داند و تولید داخلی ما در بسیاری موارد حتی بهتر از تولیدات خارجی است و ما باید این باور غلط را از بین ببریم.^۲

اشکال مختلف روابط انسان با مال دنیا

دلبستگی انسان به مال دنیا از چند منظر قابل بررسی است و جهت آن مربوط به دلبستگی انسان به مال دنیا می‌شود. در این خصوص تفاوتی بین مال زیاد و مالک وجود ندارد اگر دلبستگی به مال دنیا به گونه‌ای باشد که مانع انسان در راه انجام وظیفه شرعی می‌گردد. و یا به حدی باشد که موجب کوچکترین ضرب و آسیبی به فعالیت‌های انسان از قبیل عبادت و تحصیل گردد. بسیار مذموم است. بنابراین وظیفه انسان است که با این گونه دلبستگی‌ها مبارزه نماید.

۱- اکبر ابدالی محمدی، اقتصاد مقاومتی تفسیر جهاد کبیر، ص: ۳۵، ۳۷. نشر: جهاد دانشگاهی واحد قم، زمستان ۱۳۹۶.

۲- همان ص ۱۵۹.

هنگام دوش گرفتن آب سرد را که بیش از گرم شدن آب هدر می رود آن را در جای دیگر مانند ریختن پای گلدان و گیاهان استفاده شود.

آب مایه حیات و اصلی ترین ماده بهداشتی است و به دلیل محدودیت منابع آبی و نیاز گسترده و روز افزون بشر به آن لازم است در مصرف بهینه آن کوشید و از هدر رفتن آن به هر شکل جلوگیری کرد، و بر اساس نصوص دینی و احکام فقهی استفاده نادرست از آب و به هدر دادن آن از مصادیق اسراف و مورد نکوهش است. و به طور کلی دور ریختن آب در صورتی که بتوان از آن در جای دیگری استفاده کرد مصادیق اسراف است.^۱

کمک به ازدیاد تنوع زیستی

ازدیاد تنوع زیستی جانوری: درختان مثمر و گیاهان مزروعی با تولید غذا و تولید اکسیژن و نیز با ازدیاد آب شیرین و با ازدیاد تنوع گیاهی باعث ازدیاد جانوری می شوند.

سیاست خارجی و درختان میوه و گیاهان مزروعی:

کاشت درختان میوه در فضاهای سبز به جای درختان بی ثمر و کاهش گیاهان مزروعی به جای چمن تاثیر بسیار مثبتی در سیاست خارجی به خاطر بی اثر شدن تحریم ها و داشتن برنامه مدون اقتصادی برای بیداری اسلامی و غیره خواهد گذاشت.

بی اثر شدن تهدیدات دشمنان و تحریم ها

^۱ - علی اکبر کلانتری ، اسلام و الگو مصرف درآمدی بر مقدار و چگونگی مصرف ، ناشر بوستان کتاب سال ۱۳۸۸. صفحه ۹۲ و ۹۱.

طبیعی است که اگر ما بتوانیم به جای کاشت درختان بی ثمر از درختان میوه و به جای چمن از گیاهان مزروعی و به جای گیاهان زینتی از گیاهان خوراکی استفاده کنیم تولید ملی را بالا برده ایم و خواهیم توانست با تهدیدات دشمن و تحریم‌ها مقابله کنیم.

از منظر دینی، صرفه جویی، قناعت و پرهیز از تجمل گرایی و چشم و هم چشمی لازمه اجرای مدیریت صحیح اقتصادی خانواده و تضمین کننده موفقیت آنان در بعد اقتصادی است.^۱

اقتصاد مقاومتی

حل مشکل اقتصادی جامعه ما و گره این مشکل فقط و فقط با اقتصاد مقاومتی و تولید ملی با کمک خود مردم جامعه حل می‌شود. هیچ کسی خارج از این مرزها نمی‌تواند در هیچ مراوده‌ی بین‌المللی نمی‌تواند مشکل مراحِل کند.

خیانتی که مسئولین در جمهوری اسلامی به این مردم کردند از جمله عملکرد رئیس‌جمهورمان آقای روحانی و خیانتی که استادان اقتصاد در دانشگاه‌های ما به مردم کردند این بود که این گونه القاع کردند که مشکلات مابه‌خاطر تحریم و عدم رابطه با غرب است. درحالی‌که اقتصاد جهان ۶۳ تریلیون دلار بدهی دارد و ۲۳ تریلیون دلارش و یک سوم آن مربوط به آمریکا است که ۴ هزار دلار در سال درآمد دارد و ۲۳ تریلیون بدهی دارد چرا دولت مردان ما این راجدی نگرفتند، کشوری که خودش مشکل اقتصادی دارد و سازمان بانک جهانی و صندوق پول می‌گوید که اقتصادشان در آستانه فروپاشی است. و ده سال است که اقتصاد جهان دچار رکود و فروپاشی است، مسئولین ما معتقدند به جزء رهبری، چون ما با غرب و آمریکا رابطه نداریم و به عبارتی چون بایرون از مرزها رابطه نداریم دچار مشکلات اقتصادی و رکود شده ایم، کسانی که این حرف‌ها را می‌زنند تعامل ستیزاند.

مردم بدانند که اقتصاد جهان در رکود و فروپاشی است. در واقع علم اقتصاد سقوط کرده و نمی‌تواند پاسخ گو باشد.

موضع اقتصاددانان ما و مسئولین جامعه ما چه بوده است، علمی که سقوط کرده و زمین خورده خودش باز مانده است درحالی‌که در دانشگاه اقتصاد امروزیکی از لیبرهای (اساتید) دانشگاه شریف نوشتن که این مشکلاتی که پیش آمده هیچ ربطی به نظریه‌های اقتصاد لیبرال ندارد در حالی که اینها دست پرورده آقای هاشمی رفسنجانی هستند که توی دوره اصلاحات و چهار سال گذشته هم همین اساتید به عنوان مشاور رئیس‌جمهور فعلی مشاور اقتصاد

^۱ - استاد آزاده دنکوب .

بودند و رئیس جمهور در کتاب خود بعنوان امنیت ملی و نظام اقتصادی ایران در صفحه ۷۸۲ نوشته: نظریه‌های مکاتب نهادگرایان و (کینزی)^۱ لیبرال‌های جدید با الگوی مطلوب توسعه در جمهوری اسلامی قرار می‌دهند.

در واقع نوکنزین، لیبرال‌ها هستند و با این سیاست، اقتصاد جامعه را فلج کردند و حالا که اقتصاد جامعه خراب شده می‌گویند ما نبودیم. در واقع اینها از تئوری لیبرال بهره گرفتند. و به اسم اسلام اقتصاد ربوی در نظام پیاده کردند در حالا حاضر کنار نشسته اند و می‌گویند جمهوری اسلامی و ولایت فقیه مشکل دارد در حالیکه از بیت المال حقوق می‌گیرند و در دانشگاه شریف نظریه های اقتصادی لیبرالی را پیاده می‌کنند و در سفره مردم گذاشتند.

مراجع تقلید ۲۱ بار سیستم ربوی را اعلام کردند، علما و دانشمندان اسلامی مخصوصاً آیت الله آملی سال ۹۷ گفتند که نظام مالی به منزله ستون فقرات جامعه است و انسانی که ستون فقراتش بشکند سقوط کرده است و نظام مالی نباید دست اقتصاد دانان جاهل باشد. ذات اقتصاد لیبرالی، ربوی است و نتیجه آن از هم پاشیدن اقتصاد جامعه و تعطیلی کارخانه ها شده است.

و دانشجویان غرب به اساتید خود اعلام کردند که علم شما نا کارآمد است. و این در حالی ست که مسئولین این شیوه را در دانشگاه های این نظام بکار بردند. و همچنین بیان کردند که ولایت فقیه، اسلام و قرآن نا کارآمد. مدام مراجع اعلام کردند اقتصاد بانکی ربوی ست. و این شد که این بانکها کمر مردم شکسته و مردم بیچاره کردند، ارزش پول ملی پایین آمده است.

چرا فریاد علما شنیده نمی‌شود؟ سال ۹۵ مراجع بیش از ۶۰ بار اعلام کردند که بانکها ربوی هستند.

علمای بزرگی چون مراجع تقلید آیت الله مکارم شیرازی، آیت الله نوری همدانی، آیت الله جوادی آملی که چهل سال تفسیر (تسلیم) می‌گوید، آیت الله علوی گرگانی، آیت الله شبیری زنجانی، آیت الله نوری همدانی و آیت الله سبحانی گفته‌اند که نظام بانکها ربوی است و درست نیست.

يَمْحَقُ اللَّهُ الرِّبَا وَ يُزِيلُ الصَّدَقَاتِ وَاللَّهُ لَا يُجِبُ كُلَّ كَفَّارٍ أَثِيمٍ .سوره بقره آیه ۲۷۶

نتیجه این ساختار ربوی مثل بادکنکی که باد کرده باشند، بترکد و هیچ می‌شود مردم می‌بینند هرچه بیشتر می‌دوند در نظام اقتصادی شان هیچ می‌شود؛ به دست مسولان نا کارآمد غربگراست.

و این نا کارآمدی ها را به اسم ولایت فقیه و به اسم قرآن ثبت می‌کنند، کور خوانده‌اند اساتید دانشگاه اقتصاد که چهل سال علما را مسخره کردند^۲.

^۱ - کینزی نام نویسنده است غربی که عقیده باطل ربوی را در اقتصاد غرب ایجاد کرده است

^۲ - سخنرانی دکتر حسن عباسی .

نتیجه گیری

حضرت فاطمه(س) به عنوان یک الگوی کامل برای زنان جامعه که در زندگی پربار خویش به کار و انجام وظایف خانوادگی و تربیتی توجه کامل داشت، نه تنها کار می کرد، و نیازمندی های خانواده را بر طرف می ساخت، بلکه به تقسیم کار در خانواده و تحقق عدالت در محیط کوچک خانه و خانواده نیز اهمیت می داد. کارهای خانه و خانواده را بین خود و امیرالمؤمنین علی(ع)، و کار روزانه داخل منزل را نیز بین خود و خدمتکارش فضا، بگونه ای مساوی تقسیم می کرد.

وبا انفاق وامید به فضل پروردگار برکت در خانه ودر جامعه آن روز گسترش می دادند همان اندکی که به دست مبارک می رسید انفاق می کردند ، با این کار امید در دلها زنده می کردند وقوت اسلام بودند.

علم حضرت به ولایت مداری ودفاع از ولایت ، تمام تلاش خود را برای آگاهی رساندن به دیگران کردند. علم ودانش ایمان وتقوا باعث آبادی می شود وبرکت آسمان وزمین را برآنها می گشاید. علم منشا فن آوری ، نوآوری وکار آفرینی است و در نتیجه اقتصاد مبتنی بردانایی ست، که غیر ربوی باشد ونگرش دینی الهی داشته باشد^۱.

^۱ - سخنرانی دکتر حسن عباسی.

منابع

۱. اسحاقی، سید حسین، سبک زندگی فاطمی، دیگر زیستی و دنیا گریزی جلد اول، دوم، انتشارات هاجر، سال ۱۳۹۴.
۲. اسحاقی، سید حسین، مبانی و راهبردهای جهاد اقتصادی، انتشار نشر هاجر، چاپ سوم، سال ۱۳۹۰.
۳. احمدی جلفائی، حمید، صحیفه فاطمیه، انتشارات زائرآستان مقدسه قم، بهار ۱۳۹۰.
۴. استاد آزاده دنکوب.
۵. بیانات مقام معظم رهبری درباره زندگی سیاسی مبارزاتی ائمه معصومین، انسان ۲۵۰ ساله، انتشارات جهادی صهبا، ۱۳۹۰.
۶. حسینیان، روح الله، فاطمه زهرا فرشته زمینی، انتشارات امیرکبیر، چاپ ۱۳۸۲.
۷. حسینی (ژزفا)، سید ابوالقاسم، شیوه شیوای، نشر هاجر، چاپ ۸ بهار ۱۳۹۶.
۸. در رهنمودهای رهبر معظم انقلاب اسلامی، شخصیت و حقوق زنان، انتشارات قدر ولایت سال ۱۳۸۶.
۹. در کلام امام و رهبری، نا شنیده هایی درباره قدرت و شکوه زن- ناشر: بیان معنوی تابستان ۱۳۹۸.
۱۰. عبدالملکی، حجت الله، اقتصاد مقاومتی درآمدی بر مبانی، سیاست و برنامه، نشر: بسیج دانشجویی دانشگاه امام صادق (ع)، ۱۳۹۳.
۱۱. قاسمی، میثم، حق شناس حمید رضا، اخلاق فردی، انتشار نشر هاجر، سال چاپ ۱۳۹۷.
۱۲. کلانتری، علی اکبر، اسلام و الگو مصرف درآمدی بر مقدار و چگونگی مصرف... انتشارات: بوستان کتاب چاپ ۹ سال ۱۳۸۸.
۱۳. موسوی، سید علی، خلقت نوری و ظهور صلبی اهل بیت مجمع حیاتی شیعه شناسی، انتشارات؛ آشیانه مهر، سال: ۱۳۹۱.
۱۴. میر عماد، سید احمد، اقتصاد در اسلام، ناشر: باقیات چ سوم ۱۳۹۳.
۱۵. مجتهد نجفی، نرجس خاتون، اقتصاد مقاومتی در محیط سالم تر، ناشر: عابد اندیش، سال نشر چاپ ۲ زمستان ۱۳۹۵.
۱۶. وبسایت فاطمه زهرا(س)، [http : mansoureyeasemay .blogfa. com](http://mansoureyeasemay.blogfa.com).
۱۷. <http://eitaa.com/joinchat> سخنرانی دکتر حسن عباسی.